

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на проект освітньо-професійної програми
«Середня освіта (англійська мова і література)» редакції 2023/24 року
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
спеціалізації 014.02 Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (англійська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізації 014.02 Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови) оновлена робочою групою у складі науково-педагогічних працівників кафедри англійської філології факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, здобувачки вищої освіти, випускниці цієї ОП та представника роботодавців й спрямована на надання здобувачам вищої освіти кваліфікації бакалавра середньої освіти, вчителя англійської мови та зарубіжної літератури, другої іноземної мови (німецької/французької), викладача фахової передвищої освіти.

Рецензована освітньо-професійна програма добре структурована та містить преамбулу, загальну характеристику, обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти, перелік компонентів ОП, структурно-логічну схему ОП, перелік компетентностей випускника, нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах програмних результатів навчання, форми атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, матрицю відповідності програмних компетентностей ОП Національній рамці кваліфікацій, матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матрицю відповідності програмних результатів навчання компонентам освітньої програми. Аналіз змісту цих структурних компонентів уможливорює чітке розуміння окреслених мети, очікуваних програмних результатів навчання, змісту, умов і технологій реалізації освітнього процесу, оцінювання якості підготовки бакалавра середньої освіти за цією ОП.

Метою освітньо-професійної програми «Середня освіта (англійська мова і література)» є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузях освіти, навчання англійської мови та зарубіжної літератури, другої іноземної мови (німецької/французької) та в процесі професійної діяльності або в процесі навчання, які володіють професійно вагомими якостями особистості вчителя закладу загальної середньої освіти. Особливістю освітньо-професійної програми є поглиблене вивчення двох іноземних мов (англійської й німецької або французької), зарубіжної літератури, методик навчання іноземних мов і культур та зарубіжної літератури, наскрізна практична підготовка вчителя закладу загальної середньої освіти, формування базових навичок науково-дослідницької діяльності, поєднання формальної та

неформальної освіти впродовж навчання, наявність умов для реалізації академічної мобільності учасників освітнього процесу. Вагомим показником якості освітньої програми, на нашу думку, є те, що методична та практична компоненти підготовки на ОП розроблені та апробовані в рамках спільного проекту Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки України «Шкільний вчитель нового покоління» (2013-2019 рр.).

Обсяг освітньо-професійної програми бакалавра освіти становить 240 кредитів ЄКТС і передбачає аудиторні заняття (лекційні, практичні/семінарські, лабораторні), самостійну роботу, наскрізну педагогічну практику за фахом (дві навчальні та дві виробничі), виконання курсової роботи, два комплексні атестаційні іспити. Вважаємо, що атестаційні іспити дозволяють у повній мірі визначити рівень досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання за ОП, що є підставою для присвоєння здобувачам освіти освітньої та професійної кваліфікацій. Однак, рекомендуємо рівномірно розподілити дисципліни, винесені на Атестацію з основної та додаткової спеціалізацій, зокрема, до другого екзамену віднести методичку навчання зарубіжної літератури.

Якість змістового складника рецензованої освітньо-професійної програми не викликає сумніву, оскільки в ній містяться освітні компоненти, що забезпечують суспільствознавчу, психолого-педагогічну, філологічну (лінгвістичну й літературознавчу), мовну, методичну та практичну підготовку майбутнього вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури. Перелік компонентів освітньої програми (навчальні дисципліни, курсова робота, практики) у цілому логічний і послідовний. Обов'язкові й вибіркові освітні компоненти, на нашу думку, розкривають сутність актуальних на сьогодні проблем у галузі освіти/педагогіки, психології, філології, навчання іноземних мов і зарубіжної літератури, а їх кількість й обсяг достатніми для того, щоб забезпечити формування індивідуальної освітньої траєкторії, загальних і фахових компетентностей, досягнення результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою. Однак, рекомендуємо розробникам ОП розглянути можливість розширити каталог вибіркових освітніх компонентів дисциплінами з другої іноземної мови, що підсилить забезпечення ФК 1, 2 та ПРН 5-7.

Слід відмітити, що в освітньо-професійній програмі, за відсутності державного стандарту зі спеціальності «Середня освіта», програмні компетентності й результати навчання узгоджені з дескрипторами Національної рамки кваліфікацій і компетентностей, трудових функцій вчителя ЗЗСО, зазначених у Професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста (затвердженого 23.12.2020 р.)). Проте, рекомендуємо виокремити «спілкування рідною мовою» як окрему загальну компетентність (зараз вона включена до ЗК 2), змінивши назву ОК 3 на «Сучасна українська літературна мова»; також – додати дослідницьку компетентність, яка забезпечуватиметься

наявною дисципліною «Вступ до спеціальності, основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» та сприятиме досягненню ПРН 11, 17. Окрім того, вважаємо за доцільне доповнити перелік фахових компетентностей літературознавчою компетентністю, що підсилить забезпечення ПРН 8, 10.

Переконані, що зміст інтегральної, загальних і фахових компетентностей поглиблює й деталізує зміст підготовки бакалаврів освіти згідно із запропонованою освітньо-професійною програмою. Також, послідовність вивчення, перелік і обсяг обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів, план і графік навчального процесу відповідають структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми.

Отже, проведений аналіз нової редакції освітньо-професійної програми «Середня освіта (англійська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка реалізується у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізації 014.02 Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови) свідчить про те, що вона відповідає вимогам чинного законодавства України в сфері вищої освіти, методичним рекомендаціям МОН України щодо необхідних структурних і змістових компонентів, внутрішньому положенню університету про ОП та уможливорює формування у майбутніх учителів англійської мови та зарубіжної літератури, другої іноземної мови загальних і фахових компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності в умовах Нової української школи.

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри методики викладання
германських мов Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Підпис Тетяни Коноваленко засвідчую.
Начальник відділу кадрів
МДПУ імені Богдана Хмельницького

Тетяна КОНОВАЛЕНКО

